

Høringsinnspill til Forskrift om midlertidig kompensasjonsordning for avlyste, stengte eller nedskalerte kulturarrangementer i perioden 1. januar til 30. juni 2021 som følge av covid-19-utbruddet

Virke og Creo vil takke for muligheten til å komme med høringsinnspill til Forskrift om midlertidig kompensasjonsordning for avlyste, stengte eller nedskalerte kulturarrangementer i perioden 1. januar til 30. juni 2021 som følge av covid-19-utbruddet.

Noen innledende betraktninger:

Vi er glade for at ordningen nå kommer på plass, og vi er positive til at det er gjort grep for å harmonisere kompensasjonsordningen med stimuleringsordningen.

Vi har tidligere understreket viktigheten av å kunne se virkemidlene i sammenheng. At kompensasjonsordningen og stimuleringsordningen ble lansert hver for seg gjorde det vanskelig å vite hvordan de ville utfylle hverandre. Det er i tillegg utfordrende at de kommer så sent når ordningene ble varslet allerede tilbake i oktober 2020. Vi forventer av erfaring en betydelig saksbehandlingstid i kulturrådet og mange aktører befinner seg etter lang tids krise i en stadig vanskeligere likviditetssituasjon. I dette spennet av manglende forutsigbarhet og kjennskap til hvilke ordninger som skal gjelde kjemper aktørene for overlevelse i en uforutsigbart og stadig skiftende smittesituasjon under et restriksjonsregime i stadig endring.

Det er gjort betydelige endringer og innstramminger ift. tidligere runder av kompensasjonsordningene. Vi har forståelse for enkelte av utfordringene man har ønsket å adressere, men stiller samtidig spørsmål ved om man ikke etter alle innstramminger er gjort har mistet helheten av syne.

Vi savner en bredere tilnærming med fokus på å sikre at alle verdikjedeledd i kultursektoren kommer igjennom krisen slik at sektoren vil stå rustet til å bygge opp igjen både den kulturelle og økonomiske verdiskapingen. Vi skulle også gjerne sett en enklere, mer sjablonmessig innretning som kunne sikret en enkel og etterrettelig søknadsprosess, rask saksbehandling og utbetaling, fremfor det som etter vår mening er en mindre treffsikker innretning, mer komplekst søknads- og dokumentasjonsregime og med et betydelig rom for skjønnsmessige vurderinger som skaper stor usikkerhet hos aktørene i feltet.

Det legges opp til en rekke skjønnsmessige vurderinger vi ser som potensielt problematiske både i forbindelse med beskrivelse og dokumentasjon i en søknadsprosess og i forbindelse med vurderinger i en saksbehandlingsprosess og eventuell etterfølgende klageprosess.

I tiden fremover hvor virksomhetene har behov for å bygge seg opp mot en fremtidig normalsituasjon er likviditetssituasjonen særlig avgjørende. Vi er derfor bekymret for at omfattende tolkningsrom og skjønnsmessige vurderinger vil gi tidkrevende saksbehandling som igjen gjør at det tar lang tid før virksomhetene får tilført sårt tiltrengt likviditet.

Erfaringene fra tidligere runder berettiger i stor grad denne bekymringen. Virke og Creo er kritiske til den lange saksbehandlingstiden og til dels betydelige arbeidet i etterspurt ny dokumentasjon som

har vært i tidligere runder og vil understreke de negative effektene i form av betydelig usikkerhet og likviditetsutfordringer for søkerne, samt kostnaden av en slik saksbehandling.

Varighet på ordningen:

Kultursektoren har normalt lang planleggingshorisont og vi etterlyser en større forutsigbarhet som varigheten på ordningen ikke ivaretar i tilstrekkelig grad. Ordningene må vare så lenge krisen vedvarer.

Arrangementsbegrepet:

I høringsnotatet gis det tydelige signaler om at kriteriene er uendret fra den tidligere ordningen og at de søkere som var kvalifisert i 2020 for ordningen, også vil være kvalifisert for ordningen som gjelder første halvår 2021. Vi regner det derfor som selvsagt at museene kan søke på den nye ordningen når den blir klar for søknader, selv om den i formulering av arrangementsbegrepet ikke fanger opp museenes aktivitetsmønstre. Arrangementsbegrepet som brukes i ordningen er mer tilpasset konserter og festivaler enn museumsbesøk, men siden det omfattet regulære museumsbesøk i 2020 forutsetter vi at det innbefatte dette også i 2021.

§ 5 og §12. Hva det kan gis kompensasjon for

I § 5 gjøres det rede for at ordningen endres fra å dekke tap av inntekter fra besøk, til å omfatte de uunngåelige økonomiske forpliktelsene knyttet til et realistisk planlagt kulturarrangement.

Vi mener det ligger en stor iboende usikkerhet i den skjønnsmessige vurderingen av hva som definerer et realistisk planlagt arrangement som vil være krevende i saksbehandlingen og samtidig vanskelig å ettergå objektivt. Forutsetningene på planleggingstidspunktet må inkluderes i vurderingen, det samme må region, arrangementslokale, innhold.

Det samme gjelder c) *Kulturarrangementet var eller skulle vært billettert og åpent for allmennheten.* som vi også ser som problematisk ift. dokumentasjon i en søknadsprosess og i forbindelse med vurderinger i en saksbehandlingsprosess.

For underleverandører er det ingen forskjell på oppdrag til kulturarrangementer som er billetterte og oppdrag som er gratis. Derfor må dette punktet utvides til å gjelde for arrangement som ikke selger billetter, men som er åpne for alle.

Til § 5 pkt (1) bokstav b) mener vi det er positivt at departementet nå også inkluderer at kulturarrangement som avlyses, stenges eller nedskaleres som følge av klare og dokumenterbare **råd** skal kunne motta kompensasjon i denne ordningen. Som vi har gitt tilbakemelding på tidligere har det vært ugreit at arrangører som la myndighetenes råd til grunn for avlysninger ikke var berettiget til kompensasjon.

Slik det legges opp til nå vil forslaget til ny kompensasjonsordning ikke dekke bortfallet av inntekter, men kun uunngåelige kostnader. I den forbindelse savner vi en tydeligere beskrivelse av begrepet uunngåelige inntekter, se nærmere under omtale av §7.

For museene vil dette, slik vi tolker utkastet til forskrift, i praksis bety at lønnskostnader og alle de kostnader knyttet til regulær drift av museet ved en søknad om kompensasjon må beregnes som om

de holder åpent som vanlig i tillegg til at de spesielle arrangementer man eventuelt måtte ha planlagt for våren tas med.

Vi ønsker å understreke at med en endring fra inntektskompensasjon til kostnadskompensasjon samt i forbindelse med skjønnsmessig behandling av hva som utgjør et «realistisk arrangement iht. §8 i tillegg til den store uforutsigbare risikoen som er knyttet til pandemien og tilknyttede endringer av restriksjoner har økt risikoen knyttet til planlegging og gjennomføringen av arrangement betydelig. Det er særlig krevende for de mange små og mellomstore arrangører i Norge, som sammen utgjør bredden av det kulturelle tilbudet, både kunstnerisk og geografisk.

Vi har forståelse for at man ønsker å begrense muligheten for overskudd, men frykter en vridning i retning av færre mindre aktører.

I punkt (3) slås det fast at et støttebeløp iht kompensasjonsordningen ikke skal overstige støttebeløp utbetalt gjennom stimuleringsordningen. Ved søknad til stimuleringsordningen vil man også oppgi inntekter. Ved et avlyst arrangement vil disse inntektene falle bort, men kostnadene vil i stor grad være de samme. Det bør her spesifiseres at det kun er kostnadene i stimuleringsordningen dette ikke kan overstige, slik at man kommer ut med samme resultat.

Vi understreker at de samme betraktningen gjengitt for §5 vil gjelde også for §12

§ 6. Hvordan kompensasjonen skal beregnes

I punkt (4) står *Unngåelige økonomiske forpliktelser som har blitt kompensert fra andre offentlige covid-19 ordninger skal trekkes fra beregnet kompensasjon.*

Her fremstår det usikkert hva man mener: Er det unngåelige kostnader slik det står – altså kostnader so kunne vært unngått eller er det uunngåelige kostnader – altså kostnader som ikke kunne vært unngått man refererer til? I begge tilfeller er vi usikre på hva man egentlig mener og tror det med fordel kan beskrives på en mer lettfattelig måte for at aktører i feltet skal kunne tolke det med klarhet.

§ 7. Uunngåelige økonomiske forpliktelser

Det fremstår som uklart hvilke økonomiske forpliktelser som vil bli sett på som uunngåelige hvor det igjen åpnes et betydelig rom for skjønnsmessig saksbehandling.

Det må som et minimum fremkomme at dette inkluderer de interne driftskostnadene, inkludert administrasjonskostnader, som arrangør har ved å holde driften gående og dermed kunne planlegge for å avholde arrangementer inkludert kostnader som påløper ovenfor ansatte mm ved avlysning på kort varsel.

(1): Svært mange arrangører opererer nå med kontrakter med svært korte avbestillingsfrister, og med klausuler der innskrenkninger på bakgrunn av koronaepidemien i seg selv er avbestillingsgrunn uten krav om kompensasjon ut til underleverandører, artister, musikere og andre. Kombinert med kravet overfor arrangør om å «begrense kostnader så langt det er mulig» vil dette føre til store tap for svært mange underleverandører. Vi kan ikke se at dette er i tråd med de politiske lovnadene og føringene vi har mottatt fra statsråd og/eller øvrige politiske ledelse. Vi foreslår derfor at arrangøren

må bli forpliktet til å betale ut avtale honorar i henhold til bransjepraksis fra før koronaepidemien satte inn.

Der det i § 7 er presisert at arrangør skal kunne utbetale en andel av en artists honorar bør det samtidig fremgå at artist kan selv skal kunne søke på sitt resterende tap, slik som øvrige underleverandører.

Det må også fremgå tydelig at i de tilfeller underleverandørs kontrakter er kansellert på bakgrunn av smittevernshensyn vil disse være kompensasjonsberettiget uavhengig av om kanselleringen er gjort iht kontraktens betingelser.

§ 8. Krav til realistisk planlegging

Ifølge forskriften skal Norsk kulturråd *avkorte kompensasjonsbeløpet eller avslå søknaden dersom arrangøren ikke har hatt realistiske planer for arrangementet det søkes kompensasjon for.*

En rekke arrangementer som var lagt til perioden har vært planlagt før pandemien, eller de har vært planlagt gjennomført tidligere, for så å bli flyttet til senere tidspunkt som følge av pandemien. Vi mener derfor planleggingstidspunktet bør legges til grunn i en vurdering av realismen i prosjektet.

Det skjønnsmessige vurderingsrommet øker risikoen betydelig ved å planlegge og kontrahere dersom arrangøren i etterkant risikerer at Kulturrådet utøver sitt skjønn og avkorter kompensasjonsbeløpet. Det er viktig å ta med i betrakningen at mange både arrangører og underleverandører vil etter ett år med til dels store tap ikke ha tilstrekkelig egenkapital og/eller likvide midler til å ta risiko i samme grad som før epidemien.

§ 9 og §15. Øvre grenser for kompensasjon

(1). En øvre grense på 3,5 mill pr periode vil virke konkurransevridende i den forstand at de større aktørene vil kunne få en lavere grad av kostnadskompensasjon enn de mindre aktørene. Dette går ut over de største selskapene, som også i stor grad er motoren i industrien.

(2) Forskriften må kunne gi lik tilgang på kompensasjon for alle. På filmfeltet er det konsern som både har kinoer og distributører innenfor samme konsern. Det kan ikke være slik at konsern som har selskaper representert i flere deler av filmfeltet og dermed også er av de aktørene som bidrar mest økonomisk til norsk filmbransje, får strengere rammebetingelser. Vi legger for øvrig til grunn at ikke stimuleringsordningen og kompensasjonsordningen slås sammen her, siden det ikke er omtalt i høringsnotatet. Om det skulle være tilfelle, vil dette gå vesentlig ut over så vel kinoer og distributører som produsenter og føre til ytterligere avkortning av kompensasjonen.

Det fremstår som uklart hvilken periode som omfattes av avgrensningen på 18 mill. Dersom det slik vi leser det gjelder for hele perioden med kompensasjonstiltak, altså fra 5 mars 2020 vil mange større aktører ha mottatt kompensasjon som overstiger dette i 2023 og ikke være berettiget til kompensasjon under denne forskriften.

Dersom kun gjelder fra og med 2021 vil det uansett være konkurransevridende, og om pandemien blir langvarig vil det føre til at de store bedriftene på sikt ikke vil kunne søke noe støtte, mens de små fortsatt vil det. Her må enten taket heves betydelig eller fjernes helt. Det fremstår også som uklart for oss hva slags støtte som skal iberegnes dette taket.

Vi oppfordrer til at taket fjernes i sin helhet, alternativt bør det fastslås utvetydig at det ikke gjelder for kompensasjon mottatt i 2020. Samtidig bør taket vurderes hevet.

(3): Her må det inn en bedre og videre definisjon av begrepet «aktør». Vi antar at dere tolker begrepet «artist» vidt, men vår erfaring er at det gjør ikke aktørene i bransjen. Vår tilbakemelding er at f.eks. musikere som til vanlig turnerer med flere forskjellige band – og backer flere forskjellige «artister» - ikke ser at denne definisjonen treffer dem. Det er også mange andre utøvende kunstnere som ikke automatisk ser at de faller inn under en slik definisjon, f.eks. dansere, skuespillere og andre typer kulturarbeidere som denne forskriften er ment å treffe. Vi ber derfor om at definisjonen av «underleverandør» utvides til også å inkludere musikere, dansere og andre kreativt og kunstnerisk personale.

(3): Her settes et maksbeløp for kompensasjon på årsbasis for de selvstendig næringsdrivende underleverandørene til kr 432 971. Det blir for noen næringsdrivende problematisk. Noen ENK-er (selvstendig næringsdrivende) tar gjerne ansvar for større eller hele deler av prosjektene, og blir igjen fakturert av andre ENK-er. Betydelig større beløp enn 432 971 går derfor gjennom dette ENK-et, uten at det gir særlig mye igjen for den enkelte næringsdrivende. For den enkelte selvstendig næringsdrivende er det overskuddet av næringsvirksomheten som betaler huslån, mat og andre utgifter. Vi foreslår derfor at det heller settes et krav om at maksimalt overskudd for det enkelte personforetak settes til samme beløp, dvs 432 971 på årsbasis.

(4) Begrensningen som tilsier at EBITDA ikke kan være positiv bør fjernes. Vi henviser til høringsinnspillet fra BFSP for videre utdyping og begrunnelse.

Betraktningene gjengitt gjelder for både §5 og §12.

Særlige betraktninger:

Spillefilm

For spillefilm er kino den viktigste inntektskilden. Vi vil igjen understreke at det er avgjørende at hele verdikjeden medregnes. Skal vi ha aktivitet på kinoene, må kinoene få nye filmer å vise. Da må det både være mulig å leve av å produsere film og å selge film. Derfor trengs det et sikkerhetsnett for filmene som skulle vært oppe på kino for å kompensere for bortfallet av inntektene som produksjonsselskapet ville hatt under normale forhold. Når produsent ikke selv kan søke, er det viktig at kompensasjonsordningen muliggjør at distributør kan få en kompensasjon som dekker de økonomiske forpliktelsene mellom distributør og produsent. Produsenten er den primære eier og risikotaker av en gitt film. Filmdistributørene burde på lik linje med kinoene kunne få status som arrangør, og dermed kvalifisere til full kompensasjon (95 %), ikke bare 50 %.

Vi vil også påpeke at det fortsatt er produsenter som har litt tap som ikke på noen måte har blitt fanget opp av ordningene som har vært. Kulturministeren har lovet at det skal komme tiltak fra departementet som ivaretar produsenter og distributører bak filmene som var på kino våren 2020 og ble rammet av den første nedstengningen. Disse har endt opp med å ta en stor økonomisk belastning uten mulighet til å få dette kompensert innenfor gjeldende ordninger. Vi etterlyser igjen at dette tiltaket kommer. Likeledes for kinofilmene som ble satt opp i september, under oppfordring fra regjeringen om å opprettholde aktivitet, og som har litt store tap. Disse ble ikke omfattet av stimuleringsordningen og er heller ikke sørget for i kompensasjonsordningen. Dette skaper skjevheter og ulikt konkurransegrunnlag.

Når det gjelder forvaltning, ønsker vi at NFI også i fortsettelsen skal være rådgivere i saksbehandlingen. Det er NFI som har bransjekunnskap og saksbehandlereerfaringen med filmfeltet.

Museer utenfor Kulturdepartementets budsjettportefølje

I forkant av fremleggelsen av den nye museumsmeldingen kom imidlertid kulturminister Abid Q. Raja med nyheten om at de fleste av museene kompensasjonsordningen vil omfatte gis et tilleggstilskudd for 2021, i tråd med den økningen i driftstilskudd museene med over 60 % offentlig støtte fikk for 2021. Dette har tidligere Virke og Museumsforbundet foreslått som en løsning, og det ble ved lansering opplevd som svært gledelig av oss og de det gjaldt.

Museer som ikke er en del av Kulturdepartementets budsjettportefølje ble dessverre ikke tatt med i denne ordningen. Dette gjelder blant annet Kon-Tiki Museet og Fram-museet, museer med stort innslag av utenlandske besøkende og som har vært stengt ned av smitteverntiltak siden november. Den krevende situasjonen nedstenging og inntektstap fra november 2020 er dermed ekstra utfordrende for disse museene. Vi oppfordrer til at man finner en løsning for disse enkeltaktørene som er mer i tråd med løsningen for øvrige museer.